

ČESKÁ
INFORMAČNÍ
AGENTURA
ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ

www.cenia.cz

NIKM
Národní inventarizace
kontaminovaných míst, I. etapa, (2009-
2012)

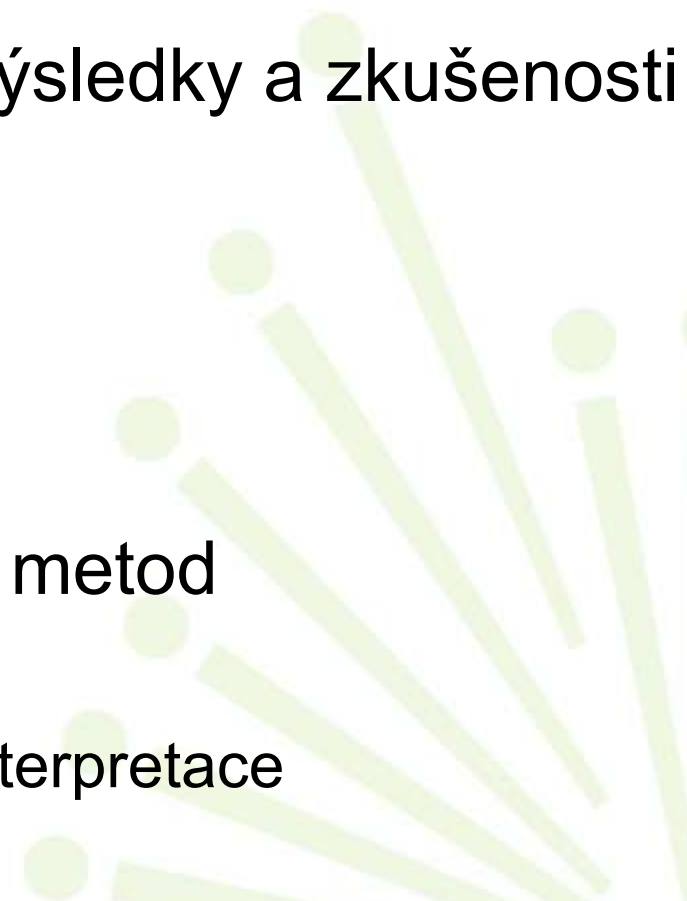
Rastrová platforma
Celkové shrnutí
v rámci projektu NIKM

Pavel Doubrava
Zdeněk Suchánek
Šárka Roušarová
Jaroslav Řeřicha

Praha, 12.-13.6.2012

Obsah

www.cenia.cz

1. Úvod - cíle projektu NIKM a místo RP
 2. Interpretace fotomap – výsledky a zkušenosti
 1. Aktuální data
 2. Data z 50. let
 3. Data ze 30. let
 4. Souhrn
 3. Zhodnocení podpůrných metod
 1. Multitemporální analýza
 2. Multispektrální podpora interpretace
 4. Celkové shrnutí
-

Cíle 1. etapy NIKM

1. Vývoj metodiky inventarizace
2. Vývoj nástrojů pro inventarizaci
3. Soustředění všech aktuálních dat do jediného centrálního zdroje
4. Prověření připravené metodiky a nástrojů
5. Stanovení plánovacích parametrů pro celoplošnou inventarizaci

Vším prostupuje geografická podpora

Interpretace fotomap

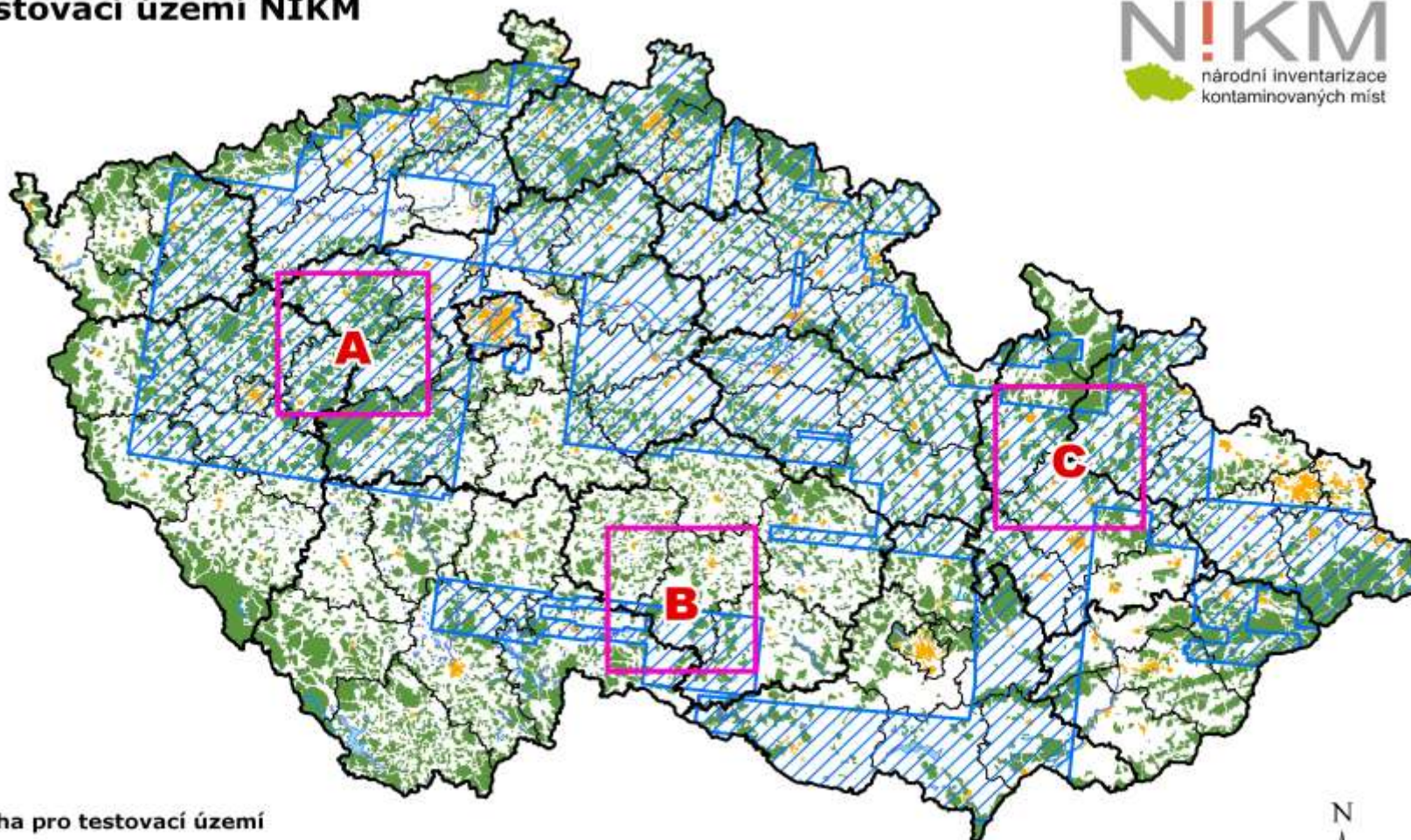
- 1. Základní nástroj geografické podpory**
2. Interpretace = čtení obrazu
vyhodnocovatelem a zaznamenání
hledaných informací do požadovaného
výstupu (manuální, ale velmi přesná met.)
3. Posílení o časové srovnání
4. Posílení o spektrální informace
5. Využití – analýza území, plánování prací,
kamerální zpracování, dokumentace,
hledání prostorových vazeb, ...

Kde se testovalo

www.cenia.cz

Testovací území NIKM

NI!KM
národní inventarizace
kontaminovaných míst

Plocha pro testovací území

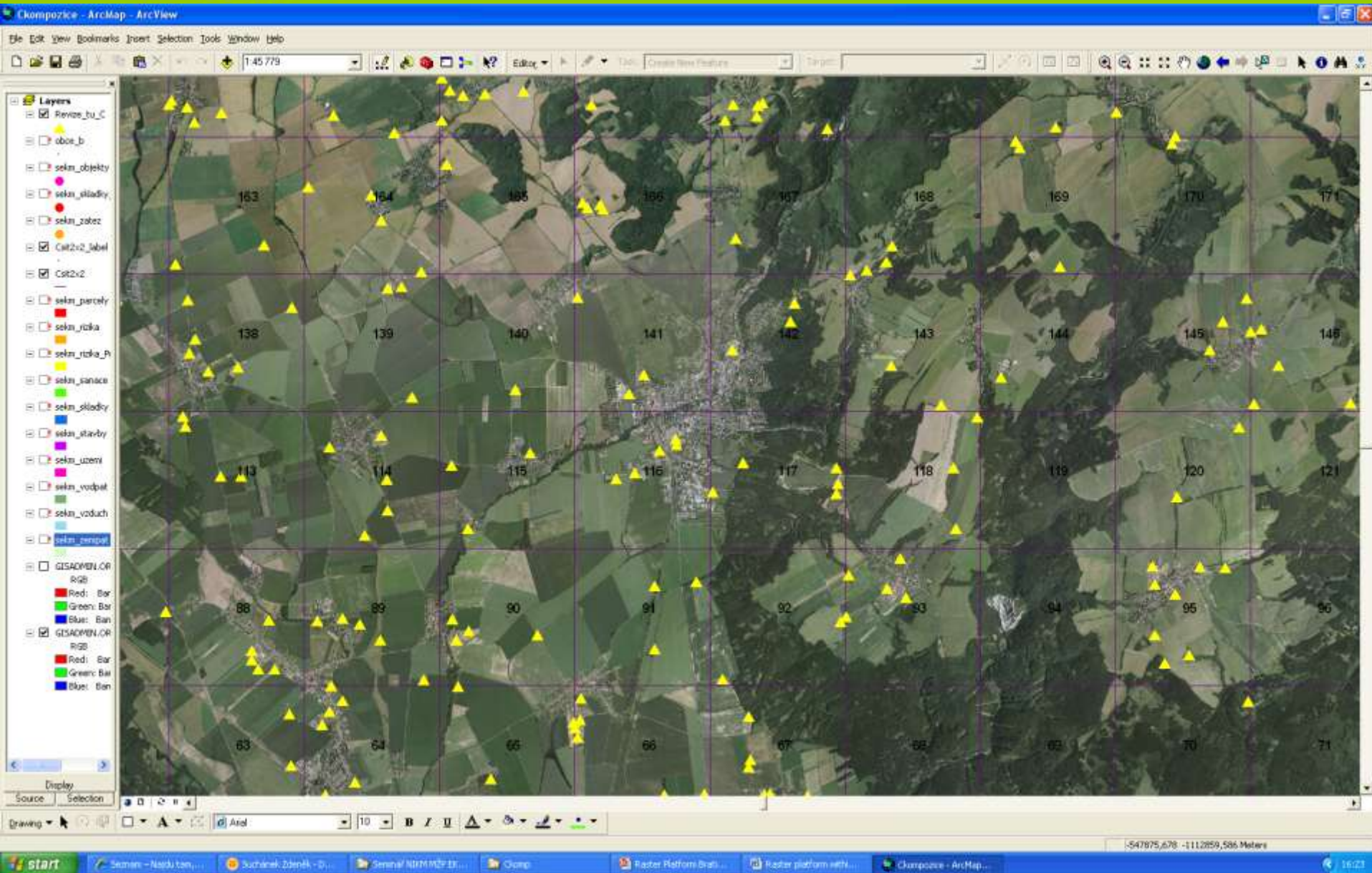
hranice testovacích území	vodní plochy
snímkování 30.léta	lesy
kraje	sídla
okresy	

0 20 40 80 120 160 km

Aktuální barevná fotomapa v číslech

www.cenia.cz

Aktuální barevná fotomapa v číslech

www.cenia.cz

Typy zájmových objektů a jejich počty zjištěné v rámci předvyhodnocení aktuálních ortofot

typ zájmového objektu	kód	počet zájmových objektů	procento zájmových objektů
průmyslový areál s vlivem na životní prostředí	a	16	0,2
černá skládka	c	1	0,0
hnojiště	h	1 274	19,5
silážní jáma	j	522	8,0
opuštěný lom	l	47	0,7
neurčeno	n	10	0,2
opuštěný objekt	o	294	4,5
podezření na černou skládku	p	4 281	65,5
skládky SEKM	s	23	0,4
vrakoviště	v	43	0,7
opuštěný zemědělský objekt	z	20	0,3
celkem		6 531	100,0

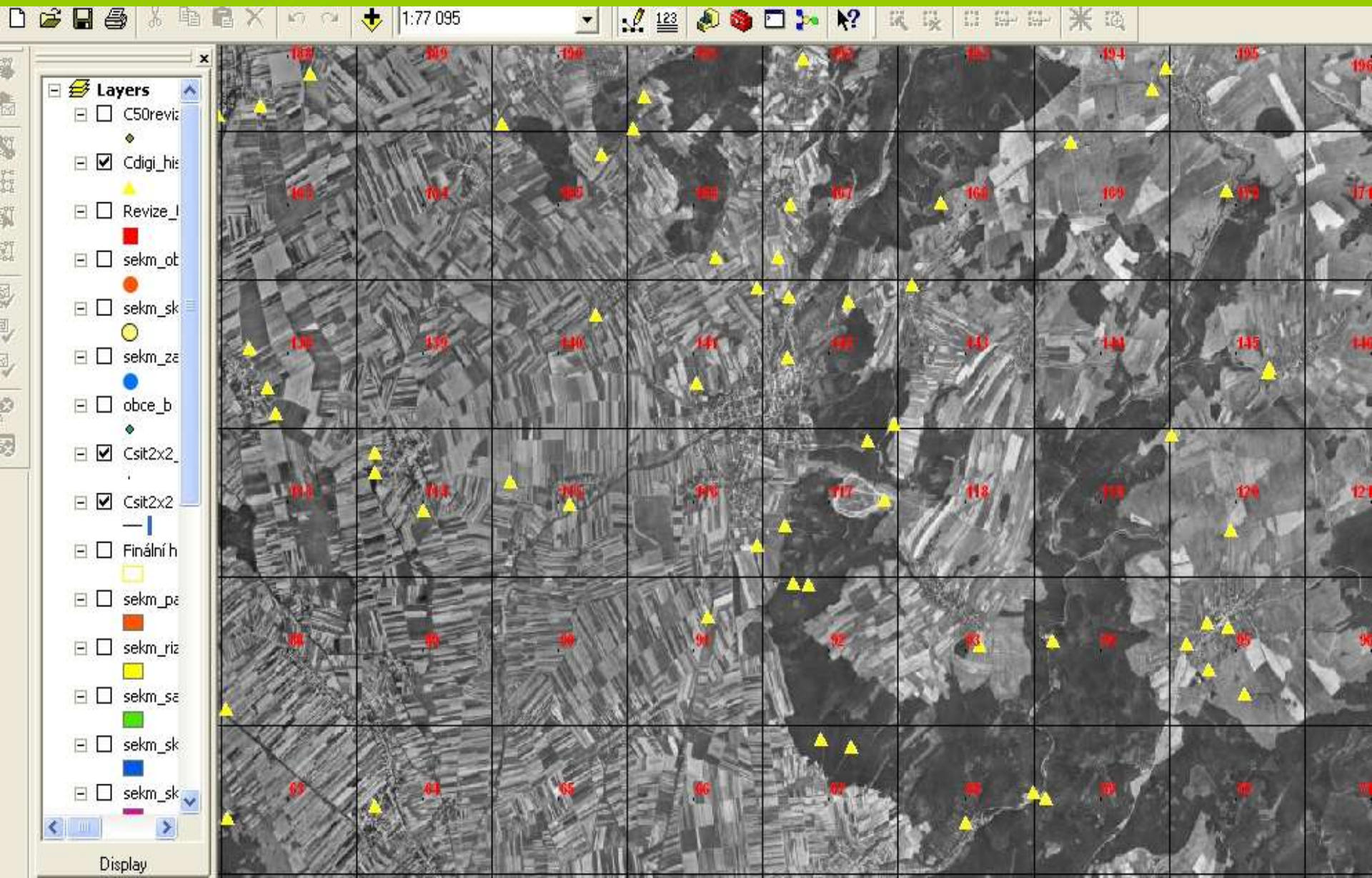
Zkušenosti

www.cenia.cz

- Vizuálně lze velmi dobře odlišit řadu typů zájmových objektů, pouze v oblastech se vzrostlou vegetací jsou výsledky horší
- ZO a jejich možný vliv na okolí je zpravidla zjevný i pro méně zkušeného pozorovatele
- Na základě testování lze odlišit minimálně 10 typů KM
- Nálezy lze párovat se záznamy v DB NIKM na základě dostatečného popisu a souřadnic → prostorové identifikace záznamů z DB zdrojů
- Značný potenciál pro nalezení nových KM
- Rozpoznání ZO lze posílit kombinací s vhodnými snímky z IR a termální oblasti spektra – zde využít Landsat 7

Historická černobílá ortofotomapa z 50. let v číslech

www.cenia.cz

Historická černobílá ortofotomapa v číslech

www.cenia.cz

Typy zájmových objektů a jejich počty zjištěné v rámci předvyhodnocení ortofotomapy z 50. let

typ zájmového objektu	kód	počet zájmových objektů	procento zájmových objektů
průmyslový areál s vlivem na životní prostředí	a	10	0,4
dnes neexistující prům./zem. objekt	b	508	20,2
opuštěný lom	l	77	3,1
neurčeno	n	24	1,0
opuštěný objekt	o	266	10,6
podezření na černou skládku	p	1 624	64,6
skládky SEKM	s	3	0,1
celkem		2 512	100,0

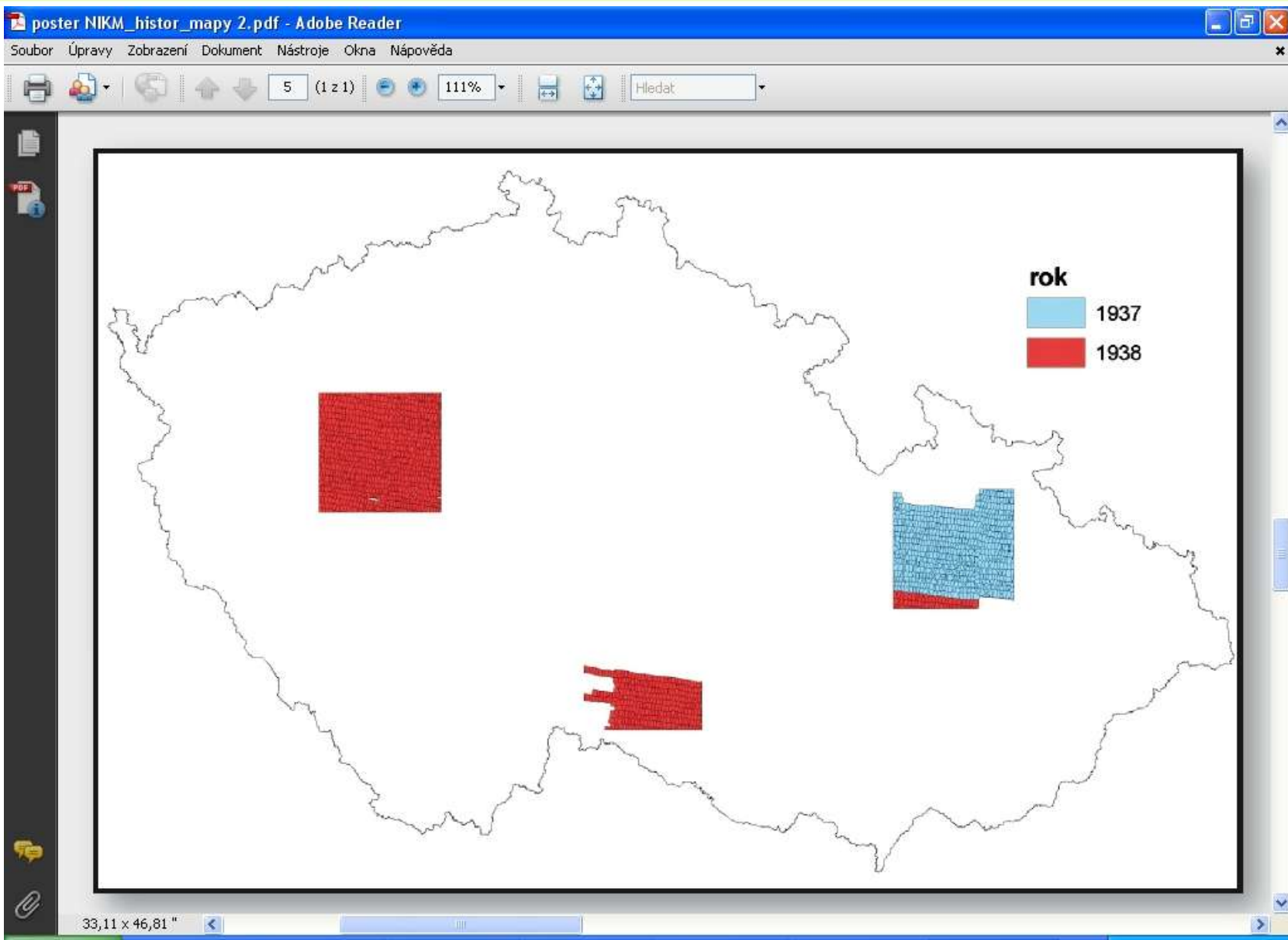
Zkušenosti

www.cenia.cz

- Vizuálně lze i na ČB fotomapě velmi dobře odlišit řadu typů zájmových objektů
- Výrazně odlišné poměry v krajině 50. let vyžadují zkušenost a mírně odlišný přístup
- Menší typová rozmanitost – odpovídá 50. létům
- Nálezy lze párovat se záznamy v DB NIKM na základě dostatečného popisu a souřadnic
- Značný potenciál pro nalezení nových KM historického původu
- Místa dobře viditelné důsledky válečných událostí
- K zamezení duplicit nutno spárovat identické indicie s nálezy z aktuální fotomapy

Historická ortofotomapa z 30. let – pokrytí testovacího území snímky z let 1937-38

www.cenia.cz

Plošné pokrytí testovacích území snímky ze 30. let

www.cenia.cz

Plocha testovacích území pokrytá snímky z 30. let

Testovací území	Plocha testovacího území v km ²	Plocha pokrytá snímky z 30. let v km ²	Procento plochy pokryté snímky z 30. let k ploše testovacího území
A	2 468,9	2 446,4	99,1%
B	2 470,9	899,3	36,4%
C	2 457,6	2 151,8	87,6%
celkem	7 397,5	5 497,5	74,3%

Vizuální interpretace historické černobílé ortofotomapy

www.cenia.cz

Typy zájmových objektů a jejich počty zjištěné v rámci předvyhodnocení ortofotomapy z 30. let

typ zájmového objektu	kód	Počet zájmových objektů v testovacím území			
		A	B	C	A+B+C
průmyslový areál s vlivem na životní prostředí	a	2	1	2	5
opuštěný lom	l	44	10	32	86
podezření na černou skládku	p	850	293	428	1571
celkem		896	304	462	1662

V testovacích územích je zde nápadně málo objektů typu „a“. To lze vysvětlit moderní a fungující průmyslovou infrastrukturou za první republiky.

Zkušenosti

www.cenia.cz

- Vizuálně lze velmi dobře odlišit řadu typů zájmových objektů
- Typy zájmových objektů se omezují de facto jen na 2-3 kategorie
 - Vizuální podoba území téměř shodná s obdobím 50. let
 - Nálezy lze párovat se záznamy v DB NIKM na základě dostatečného popisu a souřadnic
 - Před dalším využitím nutno spárovat s indiciemi z 50. let a ze současnosti
 - Značný potenciál pro nalezení nově nalezených historických KM

Výsledky předvyhodnocení zájmových objektů

www.cenia.cz

Výsledkem je lokalizace a charakterizace 10 705 zájmových objektů (11 různých typů) tj. podezření na kontaminovaná místa:

Aktuální fotomapa – cca 6 531 objektů

Historická fotomapa 50. léta – nalezeno 2 512 objektů, z toho 268 objektů ztotožněno i na současné fotomapě, 148 objektů již evidováno v databázi SEKM.

Historická fotomapa 30. léta – nalezeno 1 662 objektů, z toho 586 objektů ztotožněno i na fotomapě 50. léta, 226 objektů ztotožněno i na současné fotomapě, 110 objektů již evidováno v databázi SEKM.

1 386 objektů tj. 83,4 % z celkového počtu objektů lokalizovaných ve fotomapě z 30. let (1 662 objektů) není evidováno v SEKM ani lokalizováno předvyhodnocením pro účely projektu NIKM v současné fotomapě.

MOHOU NĚKTERÉ Z NICH PŘEDSTAVOVAT POTENCIÁLNÍ RIZIKO ?

Předvyhodnocení vs. terénní šetření (Výtěžnost zájmových objektů)

www.cenia.cz

Počet všech zájmových objektů z DPZ ve všech vrstvách rastrových podkladů

10 705

Celkem zájmových objektů z DPZ po odstranění duplicit (spárování indicií z historických fotomap s daty z aktuální fotomapy)

8 637

Z toho vyloučené lokality (vyloučeno, spárováno s XY z DB, prostorová identifikace záznamu)

8 353

Z toho hodnocené lokality (nově zjištěné pro bližší prozkoumání)

284

Z toho lokality evidované do DB z DPZ

78

Z toho v testovacím území - A

9

Z toho v testovacím území - B

18

Z toho v testovacím území - C

51

% hodnocených lokalit z počtu zájmových objektů z DPZ po odstranění duplicit (tzn. jdou do terénního šetření jako nová podezření)

284 / 8 637x100=**3,29%**

Interpretace leteckých fotomap- souhrn

www.cenia.cz

Vizuální interpretace

- je velmi účinná a rychlá
- Vysoká prozkoumanost území -> přiměřená a očekávaná úroveň cca 3% nových indicií
- Nalezené indicie tvoří spolu s fotomapou podklad k širokému využití pro analýzy, modelování a projektové rozvahy
 - Analýza podílu typů ZO
 - Prostorové rozložení ZO
 - Prostorové vztahy ZO a infrastruktury
 - ...
- Tvoří dostatečně reprezentativní vzorek pro extrapolaci na projekt celoplošné inventarizace
- **Terénní inspekce je téměř 100% cílená:**
 - Úspora
 - Zrychlení

Interpretace leteckých fotomap- souhrn

www.cenia.cz

Do 2. etapy NIKM zařazena s využitím

- Aktuální barevné fotomapy
- Historické fotomapy z 50. let
- Historické fotomapy z 80. let (*bude-li dostatečné financování*)
- Infračervené aktuální fotomapy NIR (*bude-li dostatečné financování*)
- **Úprava využití podpůrných distančních metod interpretace podle aktuálních možností v rámci projektu viz dále:**

Podpůrné metody pro druhou etapu NIKM

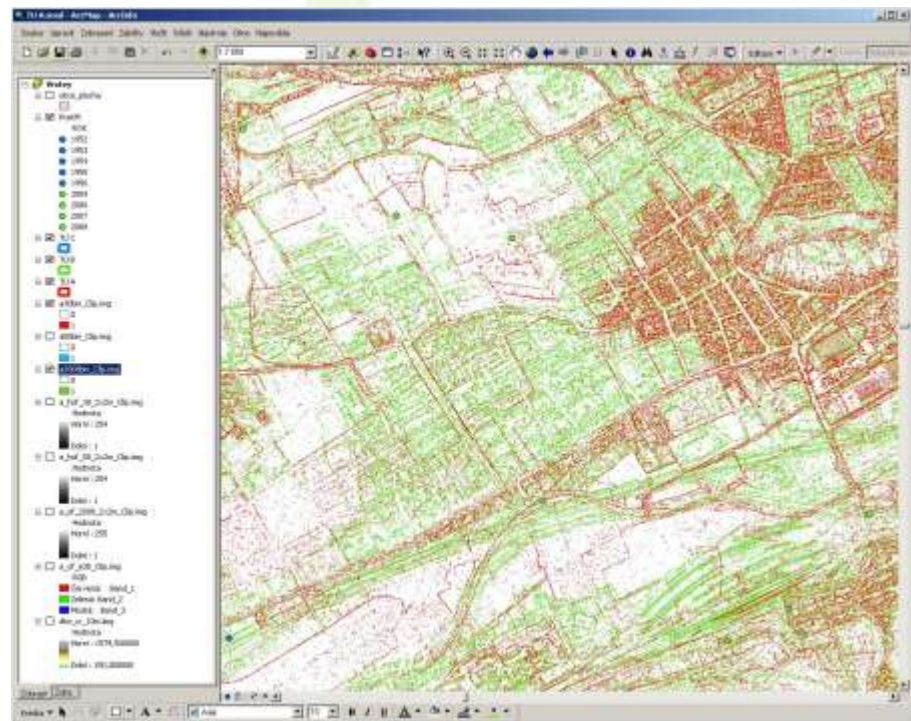
www.cenia.cz

Multitemporální analýza

Založena na odvozeninách pro porovnání obrazu území z různých období

- Může přispět k posouzení vývoje dané lokality
- Umožní najít v současném terénu lokality s možným výskytem KM historického původu
- Vyžaduje značně náročné zpracování velkého množství dat

Zařazení do 2. etapy NIKM v případě dostatečného financování

Podpůrné metody pro druhou etapu NIKM

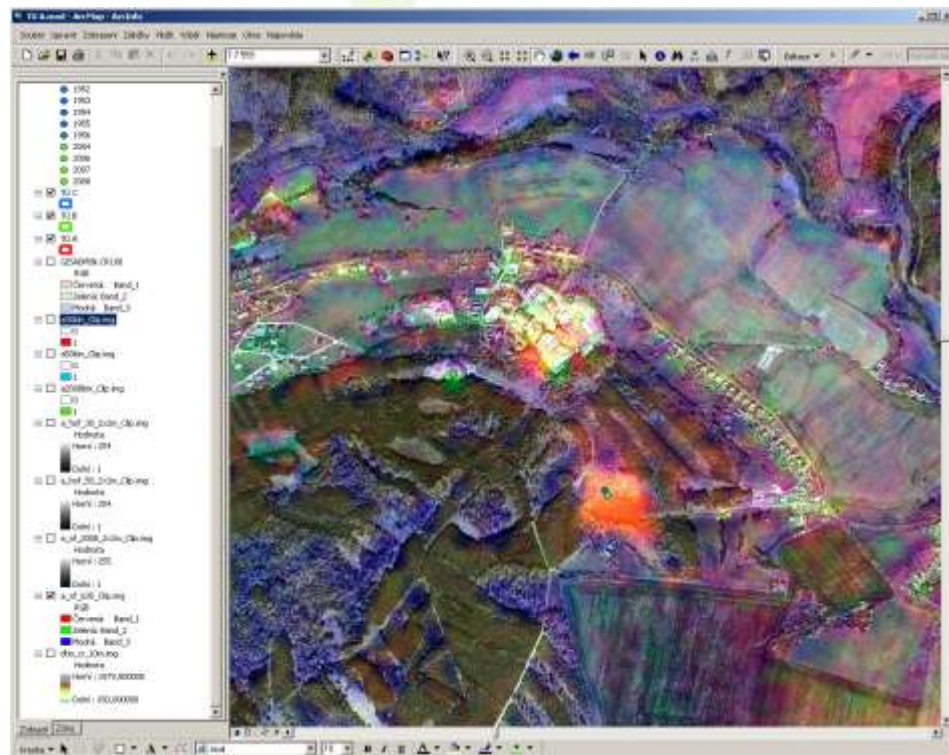
www.cenia.cz

Multispektrální podpora interpretace

Založena na odvozeninách pro porovnání obrazu území ve fotomapě a na multispektrálním snímku DPZ

- Může přispět k vymezení plošného rozsahu dané lokality a hrubému určení typu kontaminace
- Vyžaduje značně náročné zpracování velkého množství dat
- Nyní nejsou dostupné dostatečně aktuální snímky Landsat

O zařazení do 2. etapy NIKM se uvažuje, budou-li dostupná vhodná IR obrazová data

Celkové shrnutí

www.cenia.cz

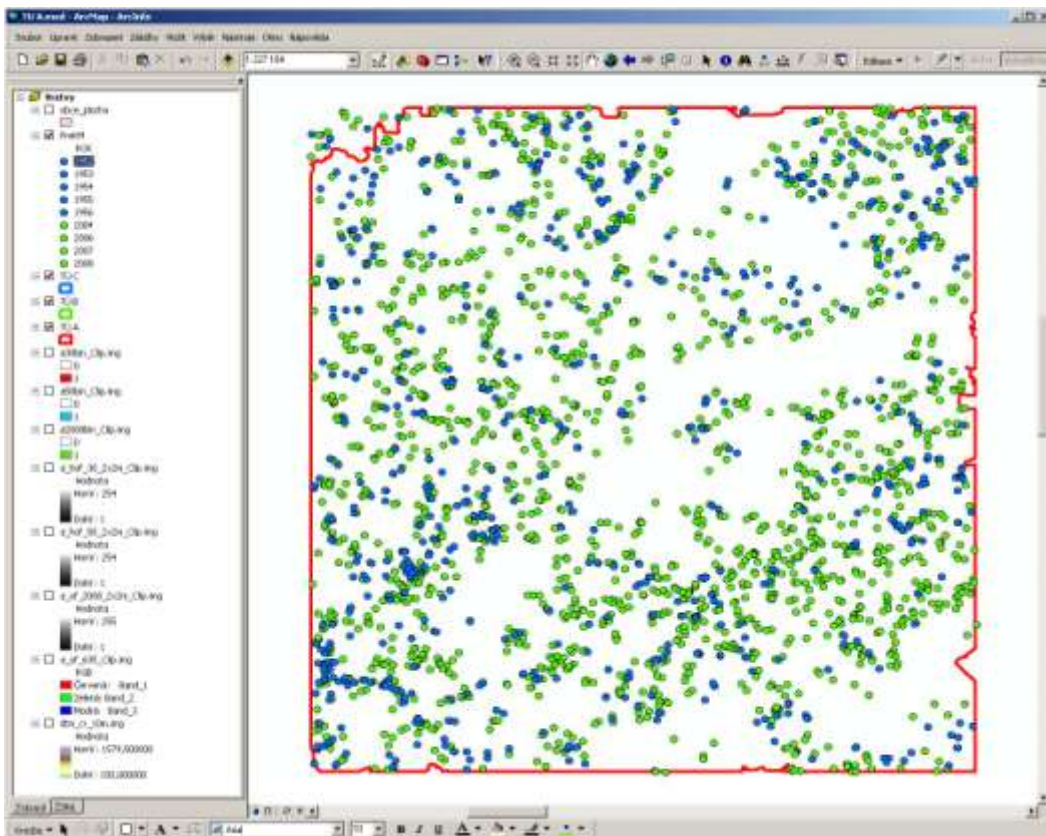
Testování různých metod DPZ proběhlo v zamýšleném rozsahu a úspěšně

Byl vytvořen a otestován

- Soubor nástrojů a metod pro celoplošné pokrytí
- Soubor nástrojů a metod „ad hoc“ pro specifické využití na malém území – **provázání s metodami DPZ**

Letecké fotomapy v nezbytném rozsahu jsou dostupné, dle úrovně financování je možno začlenit další podklady.

Využití leteckých fotomap a jejich odvozenin výrazně urychluje a podporuje sběr informací, dokumentaci a plánování prací v rámci projektu NIKM.

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Jaroslav Řeřicha

Jaroslav.rericha@cenia.cz